

Lausuntopyyntökysely / Mikkelin kaupungin lausunto

Ohjeet:

Sähköisessä kyselylomakkeessa voi liikkua edestakaisin painamalla Edellinen- tai Seuraava -painikkeita. Kysely on mahdollista lähettää vastaamatta kaikkiin kysymyksiin, mutta osa kysymyksistä on merkitty pakollisiksi. Mahdolliset kysymyksiin annetut perustelut huomioidaan vastauksia analysoitaessa. Kyselyn lopussa on runsaasti vastaustilaa lausujien vapaamuotoisille kommenteille. Vastauksia on mahdollista muokata ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Kyselyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin. Keskeytä-painikkeesta kysely vie automaattisesti sivulle, jossa on linkki jatkettavaan kyselyyn. Sivulla voi myös lähettää linkin sähköpostiisi. Viimeisen kysymyksen lopussa on Yhteenveto-painike, josta pääset tarkastelemaan laatimiasi vastauksia. Yhteenvetosivulta pääset muokkaamaan (Muokkaa vastauksia -painike) ja tulostamaan (Tulosta-painike) kyselyn. Tämän jälkeen kysely pitää vielä lähettää.

Vastauksien lähetys: Kun kyselyyn vastaaminen on valmis, paina kyselylomakkeen yhteenvetosivun lopussa olevaa Valmis-painiketta. Lähettämisen jälkeen kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Tämä on kyselyn tekstitiedostoversio, jota voi käyttää lausuntopyynnön käsittelyn helpottamiseksi. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi menettelyä, jossa lausuntoa työstetään tekstitiedostomuotoisena ja käsittelyn lopuksi tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään kyselyyn.

Sähköisen kyselyn Internet-osoite:

<https://www.webropolsurveys.com/S/23CD4E7D9E3E90FB.par>

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:

Alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, s-posti tuomas.poysti@stm.fi
Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, s-posti pekka.jarvinen@stm.fi
Finanssineuvos Teemu Eriksson, p. 02955 30177, s-posti teemu.eriksson@vm.fi

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Riikka Friberg, p. 02951 63629, s-posti riikka.friberg@stm.fi
Osastosihteeri Jaana Aho, p. 02951 63395, s-posti jaana.aho@stm.fi

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi Mikkelin kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi Ari Liikanen

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot ari.liikanen@mikkeli.fi, 044-7942031

Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä 25.1.2016

Toimielimen nimi Kaupunginvaltuusto

Onko vastaaja*

- kunta
- sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
- maakunnan liitto
- muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- valtion viranomainen
- järjestö
- joku muu

Kysymykset

1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajako pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

- Kyllä
- Ei
- Ei kantaa

2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Mikkelin kaupunki kannattaa nykyistä maakuntajakoa itsehallintoalueiden muodostamisen lähtökohdaksi, sillä maakuntajako on looginen pohja itsehallintoalueiden aluejaolle. Etelä-Savon maakunta on myös kooltaan sellainen, että se tarjoaa luontevan pohjan kansalaisten osallistumiselle ja vaikuttamiselle sekä tehtävien järjestämiselle ja palveluiden saavutettavuudelle. Maakuntapohjainen aluejako mahdollistaa sen, että ihmiset voivat samaistua siihen historiallisesti sekä kulttuurisesti.

Etelä-Savon maakunnassa on noin 150.000 asukasta eli se on Suomen maakunnista 15. suurin. Maakunta on pinta-alaltaan laaja (Etelä-Savo on pinta-alaltaan 7. suurin maakunta) ja etäisyydet ovat pitkiä. Tätä korostavat vielä maakunnan runsaat vesistöt.

Maakunnassa on 48.850 kesämökkiä, mikä nostaa maakunnan asukaslukua runsaasti erityisesti kesäaikaan.

Maakunnan väestön sairastavuus on korkea (indeksi 109,4) ja väestö on keskimääräistä ikääntyneempää (Yli 65-vuotiaita 26,8 %, koko maassa 19,9 %) ja ikääntyy lähivuosina entisestään. Tämän johdosta myös sosiaali- ja terveyspalveluiden tarve on keskimääräistä suurempaa.

Etelä-Savon maakunnassa sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatiotyö on jo käynnissä. Pitkälle viedyn sosiaalipalveluiden ja perusterveydenhuollon integraation lisäksi alueella toimivat erikoissairaanhoidon palvelut ollaan kytkemässä kiinteästi muihin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Tätä koskeva toiminnallinen järjestely on parhaillaan käynnissä. Sen myötä nykyinen Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä muuttuu Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymäksi. Konkreettisenä toimenpiteenä Mikkelin kantakaupungin perusterveydenhuolto siirtyy Mikkelin keskussairaalan sairaalakampukselle v. 2017 alusta.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden integraatio rakennetaan aina ensisijaisesti yhdessä alueen oman sairaalan kanssa. Etelä-Savossa tämä integraatio on siten luontevaa rakentaa yhdessä Mikkelin ja Savonlinnan sairaaloiden kanssa. Nämä toiminnot tulevat jatkossakin kattamaan noin 95 % kaikista sosiaali- ja terveyspalveluista ja muiden alueiden palveluja käytetään vain erityisen vaativissa toimenpiteissä.

3. *Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille:* Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Etelä-Karjala
Etelä-Pohjanmaa
Etelä-Savo
Kainuu
Kanta-Häme
Keski-Pohjanmaa
Keski-Suomi
Kymenlaakso
Lappi
Pirkanmaa
Pohjanmaa
Pohjois-Karjala
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Savo
Päijät-Häme
Satakunta
Uusimaa
Varsinais-Suomi

4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ks. edellinen kohta. Mikkelin kaupunki vielä erikseen korostaa, että nykyisen Etelä-Savon maakunnan pohjalle perustettavalla itsehallintoalueella turvataan lähipalveluiden säilyminen, kun otetaan huomioon mm. alueen ikärakenne.

5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Ratkaisu olisi selkeämpi, jos kaikilla 18 alueella olisi oma sote-palvelujen järjestämisvastuu. Yhteinen sote-vastuu heikentää itsehallintoalueen asukkaiden ja valtuuston itsenäistä päätösvaltaa ja hämärtää johtamisvastuita. Hallituksen linjauksessa jää epäselväksi, mitä alueiden yhteinen sote-vastuu tarkoittaa ja miten se käytännössä toteutetaan.

Ne kolme itsehallintoaluetta, jotka eivät saa omaa sote-aluetta, tekevät yhdessä sote-yhteistyökumppaninsa kanssa ehdotuksen järjestämispäätökseksi, jossa sovitaan tarvittavista yhteisistä palveluista, mutta kummallakin olisi oma sote-tuotanto. Myös rahoituksen tulisi kulkea itsehallintoalueiden kautta.

6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia.

- Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys
- Huoltosuhde ja sen ennustettu kehitys
- Taloudelliset edellytykset
- Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus
- Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus
- Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko
- Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne
- Kielelliset erityispiirteet
- Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat
- Jokin muu, mikä? Alueen pinta-ala ja etäisyydet

7. Kaikki itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Mikkelin kaupungin näkökulmasta elinkeinoasioissa luontaisena yhteistyösuuntana on nyt ollut ja tulevaisuudessa tulee olemaan pääkaupunkiseutu, vaikkakin matkailun osalta yhteistyökumppanit löytyvät koko Saimaan alueelta. Ammattikorkeakouluyhteistyön osalta kumppanit löytyvät Kymenlaakson alueelta.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa Etelä-Savon luontainen yhteistyösuunta on Pohjois-Savo, josta alueen nykyiset sairaanhoitopiirit hankkivat valtaosan niistä palveluista, joita alueella ei itse tuoteta.

Pidämme kuitenkin välttämättömänä, että niissä erityispalveluissa, joita ei tuoteta omalla alueella, voidaan käyttää asiakkaan asuinkunnan mukaisesti aina lähimpänä olevan muun alueen sairaalan palveluita. Etelä-Savon osalta tämä tarkoittaa Kuopion yliopistollisen sairaalan lisäksi mm. Jyväskylän ja Lahden sairaaloita.

8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Sosiaali- ja terveystalvaeluiden integraatio rakennetaan aina ensisijaisesti yhdessä alueen oman sairaalan kanssa. Etelä-Savossa tämä integraatio on siten luontevaa rakentaa yhdessä Mikkelin ja Savonlinnan sairaaloiden kanssa. Nämä toiminnot tulevat jatkossakin kattamaan noin 95 % kaikista sosiaali- ja terveystalvaeluista ja muiden alueiden palveluja käytetään vain erityisen vaativissa toimenpiteissä.

Mikäli kohdassa 7 mainittu ehto asuinkunnan mukaisesti valittavista erityispalveluista toteutuu, ei-itsenäinen sote-aluevastuu ei vaikuta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen sen tulisi kuulua.

10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Mikkelin kaupunki toteaa, että ennen kuin tiedämme mitkä ovat tulevaisuuden kunnan tehtävät, voidaan nyt tehty linjausta pitää riittävänä. Uudistuksen yhteydessä tulee selvittää mitä tehtäviä itsehallintoalueille voisi siirtää myös valtion keskushallinnosta ja väliportaana hallinnosta.

11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä?

Itsehallintoalueen tulisi laatia alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma. Sen lisäksi sen tulisi antaa kunnille tekninen ja tilastollinen tuki kunnan oman hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman laatimiseksi.

Kunnan rahoituksessa tulisi olla hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön kannustava osuus.

12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Aluejako tulisi määritellä lopullisesti mahdollisimman nopeasti, jotta alueiden meneillään oleva sote-palvelujen integraatiotyö voi edetä täysimääräisesti.

13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Itsehallintoalueiden rahoituksessa on otettava huomioon alueen väestön rakenteeseen ja sairastavuuteen liittyvät, kustannuksia kohottavat tekijät sekä alueen laajuus ja pitkät etäisyydet. Mikäli itsehallintoalueiden rahoitus perustuu osin tai kokonaan sen omaan verotusoikeuteen, rahoitukseen on sisällytettävä kuntien nykyisen verotulojen tasauksen mukainen osuus. Myös kuntien toimintaedellytykset on turvattava. Kun kunnilta poistuu tehtäviä (mm. sote, pelastustoimi, maaseutuhallinto) ja niiden mukaiset kulut, samalla niiden tulopohjaa leikataan, on varmistettava, että nämä erät vastaavat kuntakohtaisesti mahdollisimman hyvin toisiaan. Uudistuksen on luotava vahvistuvat olosuhteet erityisesti kasvu- ja seutukeskusten vastuukunnille edistää työllisyyttä ja tarjota mm. riittäviä terveys-, koulutus- ja kulttuuripalveluja ja luoda riittävät edellytykset uusille työpaikoille ja niiden syntymistä edellyttäville palveluille. Kuntien ja itsehallintoalueen välillä on syytä sopia elinkeinopolitiikan hoidosta. Samalla on itsehallintoalueiden valtionosuus- ja rahoitusratkaisulla pidettävä huoli siitä, että kokonaisveroasteen nostamiselle ei synnytetä painetta. Itsehallintoalueen mahdollinen verotusoikeus ei saa heikentää kuntien mahdollisuuksia huolehtia seudullisesta palvelu- ja koulutustarjonnasta, sekä vaikuttavasta elinvoimapolitiikasta